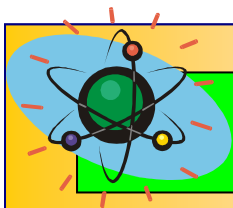

JAK POSTĘPOWAĆ PODCZAS ZAGROŻENIA RADIACYJNEGO

I. Katastrofy techniczne – skażenie promieniotwórcze

Wypadki radiologiczne mogą zdarzyć się wszędzie tam, gdzie materiały radioaktywne są używane, składowane lub transportowane. Ponadto mogą one mieć miejsce w elektrowniach jądrowych, szpitalach, uniwersytetach, laboratoriach badawczych, w zakładach przemysłowych, na głównych drogach, liniach kolejowych oraz w stocznich.

Materiały radioaktywne są niebezpieczne z powodu szkodliwego oddziaływania niektórych typów promieniowania na komórki ciała. Im dłużej dana osoba jest narażona na promieniowanie, tym większe jest zagrożenie. Są trzy czynniki, które minimalizują oddziaływanie promieniowania na twoje ciało: odległość, osłona oraz czas.

Odległość - im większa pomiędzy Tobą a źródłem promieniowania - tym mniejszą dawkę promieniowania otrzymasz. W razie poważnych awarii jądrowych władze prawdopodobnie będą wzywać do ewakuacji, aby oddalić się od źródła promieniowania.

Osłona - podobnie jak odległość - im bardziej ciężkie i gęste materiały pomiędzy Tobą a źródłem promieniowania tym lepiej. Właśnie dlatego w czasie wypadków radiologicznych władze będą zalecać pozostawanie wewnątrz pomieszczeń. W niektórych przypadkach ściany Twojego domu będą wystarczającym zabezpieczeniem.

Czas - w większości przypadków natężenie promieniowania szybko maleje. Ograniczenie czasu przebywania w zasięgu promieniowania zmniejszy wielkość pochłoniętej dawki promieniowania. Po wystąpieniu wypadków radiologicznych lokalne władze będą monitorować wszystkie przypadki pojawienia się promieniowania i określać, kiedy minie zagrożenie.

II. Zapobieganie

Zagrożenie radiacyjne może wystąpić w miejscu, gdzie prowadzona jest działalność z materiałem jądrowym, źródłem promieniowania jonizującego, substancjami promieniotwórczymi.

Symbol promieniowania jonizującego, tzw. „koniczynka” jest bardzo istotną informacją-ostrzeżeniem, ponieważ promieniowanie jonizujące nie działa na nasze zmysły.

W związku z tym:

Nie widzimy go!
Nie słyszymy!
Nie czujemy!

Jego wykrycie możliwe jest dopiero po użyciu specjalistycznych urządzeń detekcyjnych.

Pamiętaj więc:

- nie zbliżaj się do przedmiotów oznaczonych symbolem promieniowania jonizującego,
- nie dotykaj, nie demontuj, nie otwieraj pojemników, w których mogą znajdować się materiały promieniotwórcze lub rozszczepialne, (z którymi możesz mieć styczność, np. podczas katastrofy drogowej z udziałem pojazdu transportującego materiały promieniotwórcze lub rozszczepialne),
- nie wydobywaj źródeł promieniotwórczych z pojemników, nie usuwaj osłon, nie demontuj urządzeń, w których znajdują się źródła, a zwłaszcza samych źródeł,
- nie zbliżaj się do materiałów promieniotwórczych lub rozszczepialnych nieznanej pochodzenia (np. porzuconych), nie kupuj ich, nie przechowuj w kieszeniach, biurkach, teczkach itp.,
- pamiętaj o trzech podstawowych zasadach ochrony radiologicznej:
 - ⇒ im krótszy czas przebywania w pobliżu źródła promieniowania, tym mniejsza dawka,
 - ⇒ im dalej od źródła promieniowania, tym bezpieczniej,
 - ⇒ osłona osłabia promieniowanie.

PRZED ZAGROŻENIEM RADIACYJNYM

1) Na wypadek katastrofy należy mieć przygotowane następujące przedmioty:

- latarkę z zapasowymi bateriami,
- przenośne radio bateryjne z zapasowymi bateriami,
- apteczkę i podręcznik pierwszej pomocy,

- alarmowy zapas żywności i wody,
 - zapas worków do przechowywania żywności,
 - otwieracz do konserw,
 - solidne obuwie.
- 2) Należy być przygotowanym do ewakuacji lub schronienia się w domu;
 - 3) Należy opracować plan komunikowania się na wypadek zagrożenia radiacyjnego;
 - 4) Należy przygotować plan oraz sposoby powrotu do domu członków rodziny – jeżeli w czasie wystąpienia zagrożenia rodzina jest rozdzielona;
 - 5) Skontaktuj się z krewnymi lub znajomymi, którzy będą pełnić funkcję kontaktową dla twojej rodziny – upewnij się, czy wszyscy członkowie twojej rodziny znają nazwisko, adres i numer telefonu osoby kontaktowej;
 - 6) Jeśli prowadzisz samodzielne gospodarstwo rolne zastanów się nad zabezpieczeniem paszy dla zwierząt gospodarskich, ujęć wody pitnej itp.

III. W RAZIE ZAGROŻENIA RADIACYJNEGO

ZACHOWAJ SPOKÓJ!!

- nie każdy wypadek, związany z wydostaniem się substancji promieniotwórczej jest dla ciebie niebezpieczny,
- wypadek może dotyczyć tylko terenu zakładu (elektrowni atomowej) i może nie powodować żadnych zagrożeń zewnętrznych.
- ***nie ufaj plotkom, nie wpadaj w panikę!***

Uważnie i stale słuchaj radia, oglądaj telewizję krajową, lub lokalną. Komunikaty określają charakter wypadku, stopień zagrożenia oraz jego zasięg i szybkość rozprzestrzeniania się wykonaj zalecenia wynikające z komunikatów.

Gdy powracasz do miejsca schronienia z zewnątrz:

- weź prysznic, zmień buty i odzież,
- schowaj rzeczy noszone na zewnątrz do plastikowej torby i szczelnie je zamknij.

Jeżeli otrzymasz polecenie ewakuacji wykonuj je niezwłocznie, według zaleceń władz (służb ratowniczych):

- nasłuchuj w radiu i telewizji komunikatów o drogach ewakuacji, tymczasowych schronach i sposobach postępowania,

- zabierz przygotowane na ewakuację rzeczy.

Pamiętaj o swoich sąsiadach, którzy mogą potrzebować specjalnej pomocy przy małych dzieciach, starszych lub niepełnosprawnych osobach.

W wypadku zaniechania ewakuacji, pozostań w domu:

- zabezpiecz i pozamykaj okna i drzwi,
- **wyłącz** klimatyzację, wentylację, ogrzewanie nawiewowe itp.,
- miej przy sobie cały czas włączone radio bateryjne,
- zamknij (uszczelnij) zasuwy piecowe i kominowe,
- udaj się do piwnicy lub innych pomieszczeń, poniżej powierzchni gruntu,
- pozostań wewnątrz pomieszczeń do czasu, aż władze (służby ratownicze) ogłoszą, że jest już bezpiecznie,
- jeżeli musisz wyjść na zewnątrz, zakryj usta i nos mokrym ręcznikiem. Bądź przygotowany do ewakuacji lub schronienia się na dłuższy czas w swoim domu.
- ukryj inwentarz i nakarm go przechowaną w zamknięciu paszą.
- nie używaj telefonu, jeżeli nie jest to konieczne. Linie telefoniczne są, niezbędne dla akcji ratowniczej.
- Przechowuj żywność w szczelnych pojemnikach lub lodówce:
 - niezabezpieczoną żywność, przed schowaniem dokładnie opłucz,
 - zrezygnuj ze spożywania owoców, warzyw i wody z niepewnych źródeł.

Dalej postępuj, zgodnie z zaleceniami określonymi przez władze (służby ratownicze) do czasu odwołania zagrożenia skażeniem promieniotwórczym.

IV. PO ODWOŁANIU ZAGROŻENIA RADIACYJNEGO

- 1) Opuść ukrycie i w razie najmniejszych podejrzeń o skażeniu poddaj siebie i rodzinę zabiegom sanitarnym;
- 2) Unikaj spożywania produktów żywnościowych z twojego gospodarstwa rolnego aż do momentu przebadania produktów przez lokalny urząd sanitarny;
- 3) W przypadku zarządzenia ewakuacji zabierz ze sobą najcenniejsze rzeczy, odzież, dokumenty i produkty żywnościowe – **zabezpiecz mieszkanie.**

